

United Snakes- ryhmän tarina ja Raaka-aineet trilogia 2004-2011

Itsensä ja muiden haastaminen uusiin tapoihin tehdä tanssia / Raaka-aineet osa 1

United Snakes-ryhmä ja Raaka-aineet trilogia lähti käyntiin vuonna 2004. Halusin laajentaa koreografista repertuaariani ja haastaa itseäni löytämään uusia tapoja tehdä ja lähestyä koreografian tekemistä. Olimme b-boy Petri Kanervan kanssa jonkin aikaa puhuneet että olisi mielenkiintoista tehdä jotain yhdessä. Olemme tunteneet Petrin kanssa jo aivan lapsuudesta 8 vuotiaista kersoista asti jolloin molemmat asuimme Itä-Helsinkiläisessä lähiössä Myllypurossa. Kävimme peruskoulun ala-asteen samalla luokalla ja ylä-asteen samassa koulussa. Olimme myös hyviä ystäviä, siitäkin syystä että Petrin kaksoissisko Satu oli ja yhä on yksi hyvistä ystävistäni. Olemme siis leikkineet yhdessä jo ihan pieninä, joten rimaa ei ollut kovin vaikea ylittää kun aloimme miettiä yhteistyötä.

Olin jo jonkin aikaa ajatellut nykytanssin ja katutanssin, etenkin breaktanssin, yhdistämistä toisiinsa tanssiteoksessa. Ensimmäisen kerran käytin eri tyyllilajien yhdistämistä teoksessa Crack-Särö 2002 ja jatkoin samalla linjalla teoksessa Yhteentörmäys=Clash, jonka tein Helsingin Kaupunginteatterin tanssiryhmälle 2003. Hurjaruuthin Talvisirkus Siriuksen koreografina halusin tuoda sirkukseen breikkiä ja capoeiraa, jolloin kutsuin Petri Kanervan ja Kaj Bärlundin mukaan talvisirkustiimiin 2003. Halusin jatkaa tyyllilajien yhdistelyä teoksissani alan todellisten osaajien kanssa ja kysyin Petriltä, josko hän olisi kiinnostunut yhteistyöstä. Petrin kontaktit URB-festivaalin ja katutanssijoiden kanssa ja omat kontaktini ja taitoni nykytanssiskenen puolella yhdistyivät.

Breaktanssia ei oltu Suomessa vielä nähty nykytanssiskenessä vastaavasti eri tyyllilajeja yhdistäen ja vice versa. Korkeakulttuurin ja alakulttuurien törmäyttäminen toisiinsa tuntui hyvältä ja raikkaalta idealta. Aloimme siis työstämään teosta jossa oli kaksi break tanssijaa Matti Keipi ja Petri Kanerva, capoeira tanssija Kaj Bärlund, nykytanssijat Kaisa Niemi ja minä, joka toimin myös esityksen ohjaajana. Esityksen nimeksi tuli luonnollisesti Raaka-aineet, sillä sellaiselta ryhmämme kokoonpano tuntui, nipulta erikoisia raaka-aineita, joista oli hyvä lähteä kokkaamaan uudenlaista menuta.

Esityksen teemana oli matka breaktanssin historian alkulähteiltä 1980- luvulta 2000-luvulle. Esityksen aikajanan puitteissa pystyimme käsittelemään mm. sitä mitkä asiat vaikuttivat katutanssiskenen syntyyn ja kehittymiseen. Itselleni tyypilliseen tapaan sekoitin rakenteellisesti fragmentaarisen teoksen sisälle monikerroksisia viitteitä ja dramaturgisia hyppyjä ajan ja paikan suhteen. Hauskuutta löytyi mm. Kaj Bärlundin narsistisesta kehonrakentajan soolosta, jossa humoristisesti kommentoitiin 80-luvun fitness kulttuuria.

Raaka-aineet osa 1:ssä yhtenä teemana oli koetanssitilaisuus, jossa haettiin tanssijaa huippuryhmään. Tuomariston eteen tuli eri tyyllilajin taitajaa afrotanssista, Flashdance elokuvan jazz-tanssikohtaukseen, breikkiin ja fitness – kulttuurin kehonrakentajaan niin videon kautta screenillä kuin näyttämöllä. Tällaisen idean kautta oli mahdollista nitoa yhteen erilaisia kohtauksia ja tyyllilajeja, jotka edustivat 1980-2000 luvuille ominaista tanssikulttuuria.

Kesällä 2005 kävimme Kuopio Tanssii ja Soissa keikalla Raaka-aineet osa 1:n kanssa. Esitys näytti uppoavan nuoriin kuin häkä.

Katutanssin juuret ja oma kiinnostukseni skeneen

Alunperin breaktanssin juuret löytyvät 1970 ja 80-luvun taitteesta New Yorkin pahamaineisesta lähiöstä Bronxista, jossa katujengien nuoret löysivät uuden tavan ilmaista itseään täysin uudentyyppisen liikkeen kautta. Breaktanssiin vaikutteita on tullut mm. brasilialaisesta taistelutanssista capoeirasta, akrobatiasta ja mimiikasta. Katujen nuoret kehittivät näistä lähtökohdista jotain täysin omaa ja uutta, uudenlaisen tanssilajin, katutanssin, jonka sisältä löytyy monia erilaisia tyyllilajeja kuten mm. popping, locking, ticking, electric boogie, wacking, crumping, vogue ja tietysti break, joka on tyyllilajeista akrobaattisin ja perustuu lähinnä lattiatasossa tanssimiseen ja akrobaattisiin liikkeisiin ja freezeihin eli liikkeen paikalleen ”jäädättämiseen” mitä ihmeellisimpiin asentoihin. Katutanssista tuli todella suosittua 80-luvulla, jolloin siitä tehtiin elokuvia ja hiphop-musiikki valtasi itselleen tilaa kaupallisen musiikin saralla. Katutanssin ideologiaan on aina liittynyt altavastaajien asemassa olevien kapinahuuto yhteiskunnan rappiota kohtaan. Tietyllä tavalla katutanssit ja hiphop-kulttuuri loivat oman äänensä punk skenen jälkeen. Breikkarit ja hiphop musiikki tulivat USA:sta ja punkkarit ja punk musiikki Briteistä. Lähtökohdiltaan kummankin skenen syntymisessä oli kyseessä oman tilan ja äänen löytäminen yhteiskunnassa, jossa vähäosaisten ääni häipyi kapitalismin rattaiden alle. Katutanssissa ja hiphop-kulttuurissa oli samaa kapinaa yhteiskunnan turtumista vastaan kuin aikoinaan punkissa.

2000-luvulle tultaessa katutanssit ja hiphop olivat jo ns. kovaa kamaa MTV-kulttuurissa, jossa joka toisessa musiikkivideossa oli nähtävillä Ghetto kundien bling bling korujen ohella lähes alastomia nuoria naisia tanssimassa laulajan taka-alalla tai miehen ympärillä. Raaka-aineet osa 1:ssä kommentoidaan kyseistä ilmiötä mm. sillä että laitoimme breikkarikundit pyörimään yläosattomissa ”pole dancing” tangon ympärillä ja me tytöt kierreltiin sikarit suussa ja isoissa turkeissa katsomassa heidän seksikästä tanssiaan. Näennäisen pinnallinen kohtaaus, mutta se oli naurettavaa, kantaaottavaa ja viihdyttävää samalla kertaa eli toimi teoksessa. Kun uhoa täynnä olevasta breikkarista tehdään seksiohjelmaa naista varten, niin se pisti miettimään kaupallistetun hiphop kulttuurin pinnallista ja rahvaanomaista suhtautumista naisia kohtaan.

Kyseistä kohtausta harjoitellessamme tuli eteen breikkareitten asenne, identiteetti ja esiintyisyys kysymykset. Ei ollut helppoa saada heitä ymmärtämään kohtausten sisällöllistä merkitystä, sillä eniten heitä huoletti kavereiden suhtautuminen heihin kyseisen ns. naurettavan kohtausten jälkeen. Ei ollut helppoa siirtyä esiintyjän rooliin ja ymmärtää kokonaisuutta, vaan mietittiin kavereiden mielipiteitä ja että miten oman statuksen käy, jos teen tällaista näyttämöllä. Eihän tämä olekaan yhtään ”coolia” tanssia, minullehan voidaan nauraa oikeasti. Lopulta pääsimme kompromissiin ja kohtausta tehtiin, vaikka jossain vaiheessa yksi esiintyjistä väänsi jo itkua.

Siinä mielessä oli haastavaa tehdä yhteistyötä, että tekemisen tapamme olivat hyvin erilaiset. Breikkarit menevät studioon ja pistävät musan soimaan ja harkat lähtee etenemään siitä käsin. Pääosassa on liikkeet, poverien eli ”power movesien” harjoittelu ja mahdollisimman virtuoosin tekniikan sekä ”foundationin” hakeminen. Paljolti samaa kuin nykytanssissa, mutta kun kyseessä oli aihelähtöinen tanssiteos, niin kohtausten sisällön hakeminen ja löytäminen on erilaista.

Koreografina kiinnostuksen kohteeni on alusta asti ollut eri esitystaiteen tyyllilajien ja tanssilajien yhdistäminen ja uudistaminen mahdollisimman ennakkoluulottomasti. En missään vaiheessa ole ollut b-boy tai b-girl kulttuurin puhdasoppinen tekijä, vaan lähinnä sen tarkkailija. Lähtökohtainen kiinnostukseni on ollut hip hop-kulttuurin idean

muovaaminen toiselle tasolle yhdessä nykytanssiskenen kanssa. Koska olen itse ollut aina kiinnostunut yhteiskunnallisesti kantaaottavasta ja aktiivisesta tanssitaiteen tekemisestä, niin hiphop-kulttuurin aatteellisuus ja ideologisuus on aina kiehtonut minua. Myös se, että elin koko 80- ja 90-luvun hip hop - skenen pyörteissä ja lähellä hiphopin ja katutanssien old schoolin tekijöitä, kuten Petri "Hypnotic" Kanervan ystävänä, on auttanut näkemään ja ymmärtämään skeneä sen alkujuurilta lähtien. Peten opeissa on käynyt suuri osa katutanssin uuden polven tekijöitä 1997 lähtien, jolloin Pete alkoi opettamaan Helsingin tanssiopistossa breikkiä.

Raaka-aineet osa 2 *Henkilökohtaista*

Miksi trilogia? Eikö tämän nyt olisi voinut tehdä vain yhtenä teoksena ja jatkaa hommia sitä rataa eteenpäin? Ei minusta. Trilogian kautta annetaan ymmärtää että kyseessä on pidempiaikainen prosessi ja eräänlainen tutkielma. Me United Snakes- ryhmässä toimivat taiteilijat tulemme eri kulttuureista joissa vallitsee erilaiset tavat toimia ja tehdä asioita. Jotta pääsisimme eteenpäin ja todella oppisimme jotain toisiltamme, vaatii se aikaa. Tekemisen jatkuvuus, kokeilunhalun ja uteliaisuuden säilyttäminen raikkaana ryhmän taiteilijoiden keskuudessa vaatii myös ymmärrystä toistemme erilaisuudesta. Tästä syystä trilogia tuntui parhaalta mahdolliselta tavalta lähestyä tanssi-, kuva-, sirkus-, ja muun esitystaiteen fuusioittamista keskenään. Monien ihmisten, asioiden, työtapojen ja tyylien sulauttaminen keskenään vaatii aikaa ja intohimoa.

Ryhmämme jäsenet ovat kaikki omilla tahoillaan tiuhaan työllistettyjä taiteilijoita, joten aikataulujen sovittamisessa on aina hankaluutta. Rahoituksen vähyyks tietekin aiheuttaa sen ettei yhtä esitystä voi tehdä kovin montaa viikkoa. Siksikin on järkevää antaa ensimmäisen osan esille nostamien asioiden kypsyä ja jatkaa taas myöhemmin eteenpäin trilogian osissa 2 ja 3. Ensimmäisen osan jälkeen jäi mieleen se, että tyyli- ja fuusioittaminen tanssiteknisellä tasolla olisi trilogian toisen osan yksi tärkeistä teemoista. Nyt olimme ajaneet uudet eri tanssiskeneissä toimivat tekijät sisään ensimmäisessä osassa, toisessa osassa mentiin jo hieman syvemmälle itse tyylien toisiinsa sulauttamisessa.

Rahoituksen vähyydestä johtuen, emme saaneet Petri Heikkilää chinese pole akrobaattia Raaka-aineet osa 1:een joten päätin säästää sirkusakrobaatin mukaan tulon seuraavaan osaan. Ja näin kävikin, jolloin sirkustaiteilija Henna Kaikula tuli mukaan ryhmäämme. Raaka-aineet osa 2 *Henkilökohtaista* valmistui n. neljän viikon prosessin tuloksena. Heinäkuussa 2008 saimme Itäkeskuksen kulttuuritalon Stoaan pienen ja ison näyttämön käyttöömmme neljäksi viikoksi, mikä antoi mahdollisuuden keskittyä tekemiseen hieman täysipainoisemmin kuin mitä olisimme pystyneet jos olisi pitänyt ravata harjoituksissa eri studiosta toiseen. Meillä oli kokoonpanossa mukana muusikko Kasper Laineen kokoama bändi instrumentteineen, joten oli hienoa että saimme harjoitella esiintymistilassa niin pitkään bändin kanssa ja että he saattoivat jättää instrumenttinsa päivän päätteeksi tilaan. Bändi, nimeltä Eräpäivä, koostui DJ Kasper Laineen lisäksi, rumpali Ville Väättäisestä, kitaristi ja buzukisti Joosef "Joska" Lakopouluksesta ja contrabasisti Antti Kivikankaasta. Tanssimisesta vastasivat b-boy Petri Kanerva ja Niki Sopanen, notkeusakrobaatti Henna Kaikula, nykytanssijat Kaisa Niemi ja Arja Tiili. Valosuunnittelusta ja tilasta vastasi Jani-Matti Salo.

Teimme Henkilökohtaista teosta yhteisissä harjoituksissa bändin ja esiintyjien kanssa. Työskentelytapamme oli prosessinomainen eli teos rakentui ja kehittyi sitä tehdessä. Tällainen työskentelytapa on minulle koreografina luontaista. Tulen harvoin täysin mietityn liikemateriaalin kanssa harjoituksiin. Tulen ideoiden ja ajatusten kanssa, joista lähdemme

yhdessä työryhmän kanssa rakentamaan kohtauksia eteenpäin. Harjoitusten kuluessa ryhmä ikäänkuin uppoaa flow'n tapaiseen mielentilaan, jossa emme enää edes muista kuka ehdotti mitä tai kenen ideaa tässä lopulta rakennetaan. Ts. tekotapamme on hyvin yhteisöllinen. Ajatuksena on myöntyä toistemme ehdotuksiin mahdollisimman myönteisellä asenteella ja kokeilla hulluimpiakin ideoita ennenkuin ne tyrmätään. Harjoitusajan rajallisuus asettaa kuitenkin ehtoja, jolloin on valittava monesta vaihtoehdosta yksi ja alettava viedä sitä ideaa sitten eteenpäin.

Ensimmäisen trilogian osan yksi teemoista oli katutanssin historia 80-luvulta 2000-luvulle. Toisessa osassa siirryttiin henkilökohtaiseen eli pohdittiin sitä mistä kaikki alkoi henkilökohtaisella tasolla. Mikä antoi sykäyksen lähteä tanssin, sirkuksen tai musiikin maailmaan, mitkä olivat unelmiamme ja miten meistä tuli esiintyjiä. Henkilökohtaista teos oli hyvin liike-, ja tanssipainotteinen. Siinä fuusioitiin mm. salsabreikkiä notkeusakrobatian kanssa Niki Sopasen ja Henna Kaikulan duetossa. Nykytanssia fuusioitiin breikin kanssa Kaisa Niemen ja Petri Kanervan duetossa. Teoksessa jokaisella esiintyjällä oli oma soolonsa, jonka me teimme itse itsellemme. Ideana oli oman liikkeen ja tanssin tekeminen omasta kehosta käsin, millaisia kehoomme jääneitä muistoja kannamme mukana eri tavoista tanssia ja liikkua? Mitä me kerromme itsestämme kun me tanssimme tai liikumme?

Henkilökohtaista teos vieraili Kuopio Tanssii ja Soissa kesällä 2009. Musiikkikeskuksen isossa teatterisalissa jaoin illan yhdessä unkarilaisen tanssitaiteilija Andrea Ladanyin ja muusikko Gergo Borlain kanssa. Iltaan oli kutsuttu eri puolilta Savoa n. 400 nuorta, jotka eivät olleet koskaan nähneet tanssiesitystä liveinä.

Raaka-aineet osa 3 *Kaikki vaikuttaa (work-in-progress)*

Ghetto rap ja hiphop ovat oma skenensä, jossa katujengien jäsenet pystyivät koodikielellä laulamaan toisilleen asioista, jotka ulkopuolisille eivät oikein sanoneet mitään muuta kuin että uhosta taitaa olla kyse. Yksi Ghetto rapin pioneerejä oli Geto Boys New Yorkin Bronxista. Käytimme Geto Boysin musiikkia Raaka-aineet osa 3:ssa Kaikki vaikuttaa demossa, jossa aiheena oli valta ja riisto sekä vallan käytön erilaiset muodot ja määritelmät. Viimeisessä trilogian osassa siirrytään henkilökohtaisesta globaaliin.

Aihevalinta valta ja vallankäyttö sai minut miettimään mahdollista yhteistyötä taiteilija ja taiteen tohtori Teemu Mäen kanssa. Teemu oli jo jonkin aikaa aiemmin ilmoittanut että haluaisi tehdä yhteistyötä kanssani ja olimme alkaneet suunnitella erästä toista projektia yhdessä, mutta huomasin että itse asiassa voisimme aloittaa yhteistyön jo nyt tässä Kaikki vaikuttaa teoksen yhteydessä. Teemu lähti mielellään mukaan. Yhdessä Teemun kanssa teimme ohjasimme esitysdemoa.

Itse esiinnyin demossa, jolloin oli hyvä että harjoituksissa oli toinenkin silmäpari katsomassa ja kommentoimassa. Aloitimme työryhmän kanssa muutamilla palavereilla ja keskusteluilla teoksen sisällöstä ja muodosta. Annoin työryhmälle kolme kotitehtävää, jotka piti olla tehtynä kun aloittaisimme harjoitukset. Pidimme muutaman kuukauden tauon ja vasta sitten menimme studioon itse tekemisen pariin. Sain Hurjaruuthin teatteritilan muutamaksi viikoksi käyttöömmme breikkityöpajaa vastaan. Eli teimme eräänlaisen oravannahkakaupan Hurjaruuthin kanssa. Meille tilat ja heille b-boy Matti Keipin breikkityöpaja Talvisirkuksen esiintyjille.

Kaikki vaikuttaa teoksen matka jatkui sillä URB10-festivaalilla esitetty demo oli vasta

kahden viikon harjoitusjakson tuotos. Alkuperäinen idea oli tehdä teosta viiden n. kahden viikon harjoitusjakson pätkissä vuosina 2010-2011. Lopullinen teos valmistuisi kesäksi 2011. Päädyin work-in-progress metodin kautta työskentelyyn keväällä 2010, jolloin tajusin että rahoituksen vähyydestä johtuen ei ole varaa tehdä laadukasta kokoillan teosta kesäksi 2010. Teimme siis teosta osissa jolloin meillä on ensinnäkin mahdollisuus syventyä teoksen sisältöön ja muotoon pidemmän ajan puitteissa ja toiseksi meillä oli mahdollisuus hakea lisärahoitusta teoksen loppuun saattamista varten. Toinen kahden viikon työpaja pidettiin joulukuussa 2010, jolloin Petri Kanerva ei enää ollut teoksessa mukana, koska hän halusi jo lähteä toiseen suuntaan. Hänen tilalleen saimme b-boy Iman eli Ima Iduozen, jonka kanssa aloitimme yhteistyön jo lokakuussa 2010 erään kouluille suunnatun pilottiprojektin puitteissa. Olin nähnyt Iman nelosen Dance -ohjelmassa josta hänet sitten bongattiin mukaan progikseen.

Vallan teemaa käsitellessämme puhuimme mm. seuraavista aiheista:

Valta ja vapaus

- taloudellinen valta (omistaminen)
- poliittinen valta (demokratia)
- hallinnollinen valta (virkamiesasema)
- median valta (massojen tunnetilojen ohjailu)
- järjestöjen valta (joukkovoima tai määräävä asema)

Elia Canettin ”Joukko ja valta” mukaan vallan määreitä ovat mm. tila, toivonpilkahdus, valvonta ja tuhoalu.

Harjoituksissa halusin käyttää seuraavaa neljää teemaa:

1. Vastuksen murtaminen
2. Toimintavaihtoehtojen rajoittaminen
3. Asenteiden tai arvojen muuttaminen
4. Sisäistetty valta = valta muuttuu oikeudeksi ja tottelemisvelvollisuudeksi

Halusin esitykseen myös jonkin aspektin Fucoultin ”Ruumin valta – vallan ruumis” käsitteistä. ”Yhteisö suojaaa eheyttään monilla säädöksillä ja laeilla. Se luo yksilölle hyvän elämän normin ja pyrkii suojaamaan elämää ja sen perustavanlaatuisia arvoja. Myös sosiaalinen käyttäytyminen on ladattu symbolisilla merkityksillä, jotka kumpuavat yhteisön tavasta jäsentää todellisuutta. Tämä sosiaalinen todellisuus tulee näkyväksi ruumiissamme, sen eleissä, ilmeissä ja ulkonäössä.”

”Ruumis on Foucault’n mukaan vallan suurennuslasin alla - se on nimenomaan vallan leikkauspiste ja kohde. Vallan eri tekniikoilla muokataan, koulutetaan ja hallitaan ihmistä tekemällä hänen ruumiistaan kuuliaisen ja tuottavan. Ruumiillisuus on järjestämisen diskurssi. Sen symbolisia sisältöjä tuotetaan ja hallitaan monimuotoisilla valtatekniikoilla, jotka luovat sosiaalisten merkitysten verkoston.”

Haluan esityksessä tuoda esille ajatusta siitä, että valta pitää itse ottaa.

Kaikki vaikuttaa saa lopullisen ensi-iltansa Pietarissa toukokuussa 2011

Jatkoimme *Kaikki vaikuttaa* teoksen tekemistä huhtikuussa 2011. Monta muutosta oli ehtinyt tapahtua vuoden alkupuoliskolla, mm. minä olin tullut raskaaksi ja Teemu Mäen kanssa olimme alkaneet suunnitella Woyzeck-Material teosta kesäksi 2011. Ts.

aikeissamme oli työstää kahta teosta lähes samanaikaisesti kevään 2011 aikana. Aikataulujen, uusien yhteistyökumppanien mukaan tulo Woyzeck produktion ja muiden päätösten jälkeen saimme järjeistettyä kevään aikataulutusta siten, että päätimme tehdä *Kaikki vaikuttaa* teoksen kerralla loppuun, jotta pääsemme viemään sen Pietariin Body-Word festivaalille maailman ensi-iltaan toukokuussa 2011. Siirsimme suosiolla Woyzeck-Material produktion syksylle 2012 jolloin teemme sen yhteistyössä Viirus-teatterin kanssa.

Kaikki vaikuttaa teoksen työryhmä muuttui kevään 2011 aikana. Petri ei enää ollut mukana, Jampan eli Jani-Matti Salon ja Kaisa Niemen toisen työn aikataulut menivät päällekkäin meidän produktion kanssa, joten jouduimme miettimään uutta tanssijakokoonpanoa lopulliseen versioon. Pyysin mukaan Olle Söderströmin, ruotsalaisen tanssijan jonka olin ensimmäistä kertaa tavannut Outokummussa Pohjois-Karjalan ammattiopiston tanssijakoulutuksessa, jonne olin tehnyt vuonna 2008 toisen vuosikurssin opiskelijoille retrospektion teoksesta Yhteentörmäys=CLASH vuodelta 2003, jolloin sen olin ensimmäistä kertaa tehnyt Helsingin kaupunginteatterin tanssiryhmälle. Olle tanssi teoksessa ja hän jäi mieleeni. Pyysin Ollea ensin mukaan yhteispohjoimaiseen NordiCC-Nordic Choreographic Collaboration projektiin tanssijaksi ja sieltä sitten Kaikki vaikuttaa työryhmäämme. Ollen lisäksi tarvitsimme myös kaksi naistanssijaa itseni ja Kaisan tilalle. Olin nähnyt Elina Häyrysen Tukholmassa ICE HOT 2010 tapahtumassa tanssimassa Sanna Myllylahden Closer to Heaven teoksessa ja Elina oli jäänyt mieleeni energisenä ja persoonallisena tanssijana. Teemu ehdotti Laura Vesteristä, joka hänen mielestään sopisi teokseen. Olin samaa mieltä, olin nähnyt Luran aiemmin mm. Kenneth Kavrnrströmin teosdemossa XPSD Vita Bergsparkenilla Tukholmassa kesällä 2010 ja pidin Luran näyttämöolemuksesta ja habituksesta. Tässä meillä siis oli nyt kaksi hienoa uutta tanssijaa, jotka lähtivät yhteistyöhön mukaan. Jani-Matti Salo ehdotti tilalleen Meri Ekolaa johon otin yhteyttä ja Meri lähti mielellään proggikseen mukaan suunnittelemaan valoja. Kasper Laine jatkoi äänisuunnittelijana ja räppääjänä teoksessa. Työryhmämme oli nyt kasassa.

Uuden tanssijakatraan Elina Häyrynen, Ima Iduozee, Laura Vesterinen ja Olle Söderström kanssa aloitimme työt huhtikuun alussa ja teimme töitä n. 4-5 tuntia viisi kertaa viikossa viiden viikon ajan.

Jatkoimme siitä mihin olimme jääneet viime demossamme kesällä 2010 eli pidimme alkuperäisen demon raamit ja rakenteen lähestulkoon samana, mutta pidensimme ja jatkoimme kohtauksia sekä teimme uusia kohtauksia ja osioita raamien sisälle. Tanssijoiden kanssa opettelimme jo olemassa olevaa materiaalia olemassa olevasta demosta joka oli 45 min. pitkä. Teos kasvoi lisää vielä toiset 45 min. työperiodimme aikana eli lopullisen teoksen kokonaispituus päättyi 1h 30 minuuttiin.

Kaikki vaikuttaa teoksen tematiikka kumpusi hyvin poliittisesti rakenteellisesta ja taloudellisesta väkivallasta, riistosta ja sodista. Esityksessä fuusioidaan niin nykytanssia, breaktanssia, videotaidetta kuin maahanmuuttaja vähemmistöjen puolesta puhuvaa räppiä. Sotavideomateriaali Tsetseniasta on raakaa katsottavaa ja punnitsimme tarkkaan mitä ja millaista videomateriaalia esityksessä voidaan käyttää. Pohdimme myös kysymyksiä kuten "Onko sotavideoissa esitetty raakuuden näyttäminen turruttavaa vai herättävää?" "Onko tällä teoksella merkitystä tai vaikutusta suhteessa kärsimyksiin joita esityksen sotavideomateriaalien puitteissa nähdään?"

Pidimme 13.5.2011 ennakkoesityksen teoksesta Teatterikorkeakoulussa, jonne olimme kutsuneet ilmaiseksi katsojia. *Kaikki vaikuttaa* teoksen ensi-ilta oli 17.5.2011 Pietarissa, Venäjällä, Body-Word festivaalilla, jossa se sai huikean hienon vastaanoton yleisöltä.

Ehdotettiin, että esityksemme pitäisi näyttää poliittisille päättäjille ja Putinille. Mietimme, huumorilla, että se voisi ollakin sitten viimeinen keikka Venäjälle sen jälkeen.

Alunperin esityksen piti tulla Kiasman URB11 festivaalille, jonka kanssa olimme jo pitkälle neuvotelleet teoksen sijoittelusta ohjelmistoon. Aiemmat Raaka-aineet trilogian osat ovat kaikki olleet URB festivaalin ohjelmistossa, joten tuntui luontevalta että viimeinenkin osa siellä esitettäisiin kuten URBin taiteellisen johtajan kanssa yhdessä näin olimme pohtineet. Kuitenkin kävi toisin eli URB vertäytyi yhteistyöstä kanssamme hyvin myöhäisessä vaiheessa keväällä 2011. Tuottajan asemassa jouduin pikaisesti alkaa etsimään uusia yhteistyökumppaneita. Olin jo aiemmin keskustellut Sampo Laurikaisen kanssa Savoy teatterissa teoksestamme. Hän ehdotti, että tarjoaisimme esitystä eri Kulttuuritaloille Helsingissä ja kierrättäisimme teosta näissä. Teoksemme sisältö sopisi oivasti juuri lähiöille.

Näin siis tein ja otin yhteyttä eri Kulttuuritaloihin. Onni onnettomuudessa kävi niin, että Kulttuuriareena Gloria, Malmitalo, Stoa ja Kanneltalo lähtivät produktioon mukaan tarjoamalla tilansa ja tekniikkansa osittaista lipputuloista kertyvää korvausta vastaan. Teoksemme oli siis nyt omarahoitteinen ja kaupallinen freelance produktio ja olisimme tästä eteenpäin todella riippuvaisia lipputuloista, jotta produktio ei menisi täysin miinuksille.

Kulttuuripoliittinen kannanotto

Tarvitsimme kuitenkin vielä lisärahoitusta jotta saisimme korvattua Pietarin matkasta aiheutuneet kulut ja tulevien esitysten osilta aiheutuvat kulut kuten esiintymiskorvaukset, harjoituspalkat jne. Haimme rahoitusta mm. Helsingin kaupungin kulttuurilautakunnalta teoksen tuotantoa varten. Saimme negatiivisen päätöksen joka lopulta paljastui virheelliseksi. Helsingin nuorisoasiainkeskuksesta sain soiton jossa tuohtunut henkilö kertoo miten väärän päätöksen kulttuurilautakunta on tehnyt yhdistyksemme ja produktiomme osalta. Henkilö langan päässä vaikutti todella tyrmistyneeltä ja oli pahoillaan puolestamme. En ensin ymmärtänyt mistä oli kyse mutta lopulta paljastui että Kulttuurilautakunnan päätös olla tukematta projektiamme perustui siihen että voisimme hakea tukea Nuorisoasiainkeskukselta, minkä siis myös olimme tehneet.

Nuorisoasiainkeskus taas tukee ainoastaan yhdistyksiä, joissa toimijat ovat itse alle 25 vuotiaita nuoria eli yhdistyksemme ei missään tapauksessa voinut sijoittua tuohon kategoriaan ja kulttuurilautakunnan olisi ehdottomasti pitänyt tämä ymmärtää päätöstään perustellessaan ja tehdessään.

Olimme siis tilanteessa jossa meiltä puuttui todella olennainen summa rahaa teokselle jotta voisimme vetää esitykset läpi Helsingin kulttuuritaloissa ja apurahapäätöksemme oli saanut virheellisen käsittelyn Helsingin kulttuurilautakunnassa. Päätöksen osalta valitusaikeita oli jo mennyt umpeen sillä olimme tehneet kuten päätöksessä ehdotettiin, hakeneet rahaa Nuorisoasiainkeskukselta, josta sitten ilmoitettiin yllä oleva tieto päätöksen virheellisyydestä.

Samaan aikaan luen Tanssi-lehdestä 03/2011 artikkelia jossa ihmetellään miksi suomalainen tanssitaide ei ole poliittisesti kantaaottavaa. Missä on poliittisuus tanssitaiteessa? Miksi tanssin tekijät eivät ole kiinnostuneita poliittisista aiheista? Samaan aikaan toisaalla eli tässä omassa tilanteessani heitän ilmaan vastakysymyksiä; Miksi poliittista tanssitaide ei tueta taloudellisesti? Miksi poliittista tanssitaide ei huoliteta suomalaisten tanssifestivaalien tai tuotanto organisaatioiden ohjelmistoihin? Teostamme *Kaikki vaikuttaa* olen ehdottanut kaikille mahdollisille suomalaisille tanssin tuotantotahoille mutta missään ei ole otettu vastaan teosta, vaikka jo ensimmäinen demoesityksemme

kesältä 2010 sai lehdistössä ja yleisössä vakuuttavan vastaanoton teoksen sisällön merkityksellisyydestä ja kesällä 2011 ensi-iltansa Helsingissä saanut teos sai todella ylistävän vastaanoton lehdistössä. (Lue alla HS:n arvio linkin takaa.) Myös yleisön kommentit *Kaikki vaikuttaa* tapahtuman Facebook sivustolla ovat olleet todella innostuneita.

Olemme siis tehneet tuotannon täysin omatuotantona yhdistyksemme Intomieliset ry:n kautta. Olemme myös kiitollisia että produktiotamme on tukenut mm. Koneen säätiö, Svenska Kulturfonden ja Valtion tanssiteatriministeriö kohdeapurahoillaan. Tästä huolimatta teos ei missään tapauksessa ole taloudellisesti vielääkään omillaan. Työryhmämme ollessa iso ja yhdistyksemme Intomieliset ry:n palkatessa ihmisiä produktion, tarkoittaa sitä että joudumme maksamaan palkoista kaikki sivukulut, lomakorvaukset ym. hallinnolliset kulut ja tällöin yhdistykselle myönnetty kohdeapurahan, jonka suuruus on usein sama kuin esim. yksittäisen koreografin johtamalle työryhmälle annettu apuraha, ei riitä kovin pitkälle.

Ehdottaisinkin että jos ja kun yhdistyksille myönnetään kohdeapurahoja, otettaisiin huomioon produktion työryhmän koko ja se että taiteilijoille ja muulle henkilökunnalle maksettavat korvaukset ovat palkkoja, joista maksetaan työnantajakulut lomakorvauksineen ja eläkkeineen sekä hallintoon menevät kustannukset. Tällaisia sivukuluja ei ole yksittäisillä koreografien johtamilla työryhmillä, joiden jäsenet yleensä saavat palkkionsa apurahoina. Ts. jonkinlainen suhteellisuudentaju apurahojen jaon ja määrien yhteydessä olisi suotavaa.

Alla teostiedot esityksestä *Kaikki vaikuttaa*. Tervetuloa katsomaan!

UNITED SNAKES/

Kaikki vaikuttaa - Raaka-aineet trilogian 3.osa Kenellä on valtaa sinuun? Ketä sinä riistät?

Polittista tanssiteatteria rakenteellisesta ja taloudellisesta väkivallasta, riistosta ja sodista.

Breaktanssia, nykytanssia, videotaidetta ja räppiä yhdistelevä teos.

Koreografi Arja Tiilin ja taiteilija / taiteen tohtori Teemu Mäen kiitetty yhteistyö Kaikki Vaikuttaa nyt syksyn tanssiohjelmistossa. Seuraavaksi Stoassa Itäkeskuksessa 5.-7.10. klo 19:00.

Lyhyt traileri esityksestä: <http://vimeo.com/28967227>

Infoa: <http://www.arjatiili.fi/>

Infoa, kuvia ja trailerit Helsinki / Pietari :

<http://www.teemumaki.com/theater-all-matters-no-escape.html>

Kyseessä on eri tanssin ja esitystaiteen tyylilajeja teoksissaan sekoittlevan koreografin Arja Tiilin vuonna 2004 alulle laittama Raaka-aineet trilogia, joiden kaksi ensimmäistä osaa ja viimeisen osa demo on esitetty aiemmin Kiasman URB-festivaaleilla. Kolmannessa ja viimeisessä Raaka-aineet trilogian osassa Kaikki vaikuttaa siirrytään henkilökohtaisesta globaaliin.

Kaikki vaikuttaa työryhmään on kutsuttu taiteilija/ taiteen tohtori Teemu Mäki. Kaikki vaikuttaa teoksen tematiikka; valta, vallankäyttö, oikeudenmukaisuus ja riisto sekä niiden

eri muodot ja määritelmät antoivat sykäyksen Arjalle kutsua Teemu Mäki mukaan työryhmään ohjaamaan ja dramatisoimaan teosta kanssaan.

Arviokatkkelma:

"Valta turmelee isot ja pienet: Itseironinen kerroksellisuus tekee Arja

Tiilin tanssiteoksesta aivan erityisen. -

Arja Tiilin tanssiteos Kaikki vaikuttaa on tärkeä. Ehdottomasti. Jos saisin määrätä, aika monen pitäisi katsoa tämä. Ja pohtia vallan olemusta.

Liian usein sitä käytetään väärin...----.....Ja sitten on sisältö.

Valta ja kuinka sitä käytetään. Konseptissa liikutaan mikrotasolta makrotasolle. Kuullaan ihmisten oikeita koulumuistoja, niin kiusaajien kuin kiusattujen. Ne ovat noloja ja kammottavia. Sitten kuullaan, kuinka monta ihmistä Yhdysvallat on tappanut Iraqissa ja Venäjä

Tsetseniassa..... Mainion lisän tuo räppäri Kasper Laine, jonka kaikkia ihmisryhmiä pelkäävä ja inhoava vihatöryys on suoraan

persusta..... Esityksestä tekee aivan erityisen sen itseironinen kerroksellisuus. Mäen videoissa haastatellaan vironvenäläistä nuorta naista ja Suomessa asuvaa Tsetseenipakolaista. Mitä he ajattelevat näkemästään?..."

HS Jussi Tossavainen 22.8.2011

Lue koko arvio täältä:

<http://www.hs.fi/kulttuuri/tanssi/artikkeli/Valta+turmelee+isot+ja+pienet/HS20110822SI1KU02o8e>

Esityspäivät ja -ajat Helsingissä:

Kulttuuriareena Gloria 20.-21.8.2011

Malmitalo 30. -31.8.2011

STOA 5. -7.10.2011 klo 19.00,

Kanneltalo 16.12. klo 19.00 ja 18.12. 2011 klo 16.00

Esitys sai maailman ensi-iltansa Pietarissa Body-Word Festivaalilla 17.5.2011. <http://www.bodyword.spb.ru/en-index.htm>

Liput: 10 € / 15 € Lippupalvelu: <http://www.lippupalvelu.fi/> tai tuntia ennen ovelta.

Lippuja saatavilla myös:

Stoa: (09) 310 12000, stoa.lipunmyynti@hel.fi

<http://www.stoa.fi/lipunmyynti>

Kanneltalo: (09) 310 12000, lipunmyynti.kanneltalo@hel.fi

<http://www.kanneltalo.fi/lipunmyynti>

.....

Yhteystiedot:

Arja Tiili, koreografi, tuottaja 050-375 67 28, arja@arjatiili.fi

Teemu Mäki, taiteilija, taiteen tohtori, teemu@teemumaki.com

.....

Koreografi Arja Tiili (s.1972) on tunnettu nykytanssin konventioita rikkovasta tyylistään ja teoksista, joissa tanssin ja teatterin eri tyyllilajit sekoittuvat keskenään luoden omaperäisiä maailmoja. Tiilin teoksille ominaisia piirteitä ovat yllätyksellisyys, viittaukset populaarikulttuurin ilmiöihin ja absurdi musta huumori.

<http://www.arjatiili.fi/>

Teemu Mäki (s.1967) on taiteen tohtori ja kuvataiteen professori Aalto-yliopiston Taideteollisessa korkeakoulussa. Varsinaiseksi työkseen hän kuitenkin nimeää taiteiden, teorian, politiikan ja filosofian parissa milloin milläkin välineellä taiteilun. Tulokset ovat yleensä kuvataidetta, esitystaidetta, kirjallisuutta tai teoriaa. Hänestä taide on parhaimmillaan joustavinta, monipuolisinta ja kokonaisvaltaisinta filosofiaa ja politiikkaa.

<http://www.teemumaki.com/>

.....

Kesän 2010 Kaikki vaikuttaa demosta teos on paisunut 45 minuutista 90 minuuttiin ja täysimittaiseksi näyttämöteokseksi.

Raaka-aineet trilogian konsepti: Arja Tiili

Käsikirjoitus, koreografia ja ohjaus: Teemu Mäki & Arja Tiili

Tanssijat: Elina Häyrynen, Ima Iduozee, Olle Söderström (Ruotsi), Laura Vesterinen

Äänisuunnittelu ja räppäys: Kasper Laine

Musiikki: Dschinghis Khan, Gioachino Rossini (as plundered by Robert Lucas Pearsall),

Joe Maneri & Mat Maneri & Joe Morris, Juhamatti, Muslimgauze, John Oswald,

Plastikman,,, Soul Assassins,, Squarepusher and The Geto Boys.

Valosuunnittelu: Meri Ekola

Videot: Teemu Mäki (Kuvaus Timo Bredenberg & Teemu Mäki)

Haastateltavat: Ruslan Katayev, Sofia Tarassenko

Valokuvat: Maria Baranova ja Stas Davydov

Tuottaja: Arja Tiili/ Intomieliset ry.

Tiedotus ja markkinointi: Jonna Huttunen

Tiedotus avustajat: Samson Corelius ja Liisi Soroush

Järjestäjät: Intomieliset ry, Helsingin kulttuurikeskus ja Helsingin nuorisoasiainkeskus

Kesto: n. 90 min.

K-13 v.

Rahoittajat: Produktiolle: Koneen säätiö ja Svenska Kulturfonden vuodelle 2011 sekä Valtion tanssitaidetoimikunta vuodelle 2010. Pietarin ensi-ilta keikkaa varten: Taiteen keskustoimikunta, Helsingin kaupungin kulttuurilautakunta ja Frame.

Kiitokset: Petri Kanerva, Kaisa Niemi, Jani-Matti Salo, Matti Keipi, Kaj Bärlund, Niki Sopanen ja Henna Kaikula jotka ovat olleet merkittäviä osallisia Raaka-aineet trilogian kehittämisessä samoin kuin kiitos myös kaikille yhteistyökumppaneille aiemmissa osissa, URB04, URB08, URB10/Kiasma teatteri, Tanssiteatteri Hurjaruuth ja Teatterikorkeakoulu.

Teksti: Keväällä 2011 ja 19.9.2011.

Arja Tiili,

Arja Tiili & Co ja United Snakes- ryhmän taiteellinen johtaja ja koreografi
Intomieliset ry:n pj. ja tuottaja